

Ziņojums
par
Izglītības kvalitātes valsts dienesta
veikto tematisko pārbaudi

**„Sociālo un humanitāro mācību priekšmetu pedagogu
kapacitātes izvērtēšana”**

Rīga, 2013

Saturs

Ievads	3
Pārbaudes rezultāti	7
1. Pedagoģa kvalifikācijas atbilstība mācamajam mācību priekšmetam	7
2. Izglītības iestāžu direktoru pasniegtie mācību priekšmeti	9
3. Pedagoģu kvalifikāciju apliecinošo dokumentu atbilstība normatīvo aktu prasībām	11
4. Pedagoģu profesionālā pilnveide	11
5. Ierobeģojumi strādāt par pedagoģu.....	11
Secinājumi un priekšlikumi.....	11

Ievads

Izglītības kvalitātes valsts dienests (turpmāk – kvalitātes dienests), pildot „Deklarācija par Valda Dombrovska vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību” pirmās sadaļas „Cilvēkkapitāls” apakšsadaļā „Izglītība un zinātne” norādīto, atbilstoši 2012.gada 7.februārī apstiprinātajam kvalitātes dienesta 2012.gada darba plānam no 2012.gada 26.marta līdz 2013.gada 25.maijam veica plānoto - tematisko pārbaudi „Sociālo un humanitāro mācību priekšmetu pedagogu kapacitātes izvērtēšana” (turpmāk – tematiskā pārbaude).

Tematiskās pārbaudes ietvaros, pamatojoties uz Valsts izglītības informācijas sistēmā (turpmāk – VIIS) ievadītajiem datiem, tika izvērtēta vispārējās izglītības iestāžu sociālo un humanitāro mācību priekšmetu pedagogu izglītības un profesionālās kvalifikācijas (tostarp tās apliecinošo dokumentu) atbilstība Izglītības likuma 48.panta pirmajā daļā¹ un Ministru kabineta 2000.gada 3.oktobra noteikumu Nr.347 „Noteikumi par prasībām pedagogiem nepieciešamajai izglītībai un profesionālajai kvalifikācijai” (turpmāk – MK noteikumi Nr.347) Pielikuma „Prasības pedagogiem nepieciešamajai izglītībai un profesionālajai kvalifikācijai” 2.punkta 2.1.apakšpunktā² un 3.punkta 3.1.apakšpunktā³ noteiktajām prasībām.

Vienlaikus izlases kārtībā 93 vispārējās izglītības iestādēs tika izvērtēta pedagogu atbilstība Izglītības likuma 50.panta 1., 2. un 4.punktā⁴ noteiktajam regulējumam, kā arī tika izvērtēta pedagogu profesionālās kvalifikācijas pilnveide atbilstoši Izglītības likuma 51.panta pirmās daļas⁵ un Ministru kabineta 2011.gada 7.jūnija noteikumu Nr.431 „Pedagogu profesionālās pilnveides kārtība” (turpmāk – MK noteikumi Nr.431) 2.punktā⁶ noteiktajām prasībām.

Tematiskās pārbaudes mērķis – uzlabot vispārējās izglītības programmu īstenošanas procesu un celt vispārējās izglītības kvalitāti.

Tematiskās pārbaudes uzdevumi:

1. Veikt sociālo un humanitāro mācību priekšmetu pedagogu izglītības un profesionālās kvalifikācijas, kā arī profesionālās pilnveides apliecinošo datu pārbaudi VIIS.
 - 1.1. Izglītību un profesionālo kvalifikāciju apliecinošo datu esamība un tajos ietvertās informācijas atbilstība normatīvo aktu prasībām.
 - 1.2. Pedagogu profesionālo pilnveidi apliecinošo datu esamība un tajos ietvertās informācijas atbilstība normatīvo aktu prasībām.
2. Apkopot iegūto informāciju, izdarīt secinājumus un sniegt ieteikumus / priekšlikumus sociālo un humanitāro mācību priekšmetu pedagogu kapacitātes paaugstināšanai izglītības iestādēs.

Izglītības iestāžu raksturojums

Tematiskā pārbaude tika veikta 233 vispārējās izglītības iestādēs (skat. 1.pielikumu), no tām Rīgā – 82, Zemgalē – 15, Latgalē – 51, Kurzemē – 41, Vidzemē – 44 izglītības iestādēs (skat.

¹ Izglītības likuma 48.panta „Tiesības strādāt par pedagogu” pirmā daļa: „Strādāt par pedagogu ir tiesības personai, kurai ir pedagoģiskā izglītība vai kura apgūst pedagoģisko izglītību, kas atbilst Ministru kabineta noteiktajām profesionālās kvalifikācijas prasībām (..)”.

² MK noteikumu Nr.347 Pielikuma 2.punkta „Pamatizglītības pakāpe:” 2.1.apakšpunkts: „Pamatizglītības pedagogs – profesionālā augstākā pedagoģiskā izglītība un skolotāja (pasniedzēja) kvalifikācija atbilstoši pamatizglītības vai vidējās izglītības pakāpei, mācību priekšmetam vai kursam* vai šo noteikumu 2.8., 2.9., 2.10., 2.11. vai 2.18. apakšpunktā noteiktā tālākizglītība”.

³ MK noteikumu Nr.347 Pielikuma 3.punkta „Vidējās izglītības pakāpe:” 3.1.apakšpunkts: „Vispārējās vidējās izglītības pedagogs – profesionālā augstākā pedagoģiskā izglītība un skolotāja (pasniedzēja) kvalifikācija atbilstoši izglītības pakāpei, mācību priekšmetam vai kursam* vai šo noteikumu 2.8., 2.9., 2.10. vai 2.11. apakšpunktā noteiktā tālākizglītība”.

⁴ Izglītības likuma 50.panta „Ierobežojumi strādāt par pedagogu” pirmās daļas „Par pedagogu nedrīkst strādāt:” 1.punkts: „persona, kas sodīta par tīšu noziegumu un nav rehabilitēta”; 2.punkts: „persona, kuras rīcībasēja ierobežota normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;” 4.punkts: „persona, kurai ar tiesas lēmumu atņemtas aizgādības tiesības”.

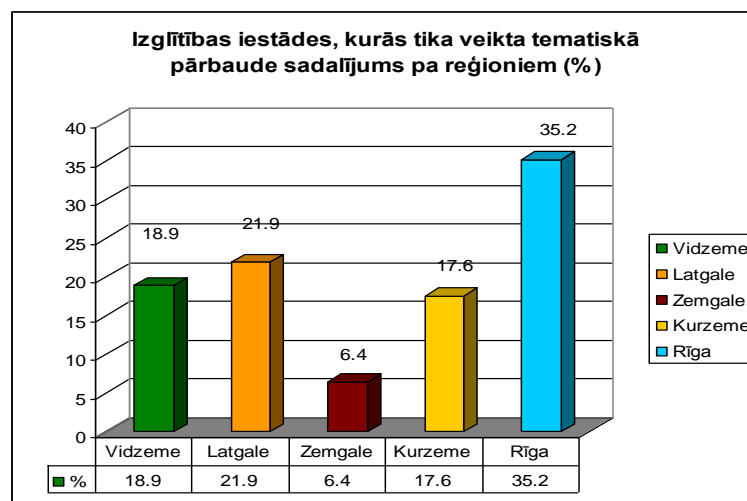
⁵ Izglītības likuma 51.panta pirmās daļas „Pedagoga vispārīgie pienākumi izglītošanas procesā ir šādi:” 4.punkts „pilnveidot savu profesionālo kompetenci.”

⁶ MK noteikumu Nr.431 2.punkts: „Pedagogs ir atbildīgs par savas profesionālās kvalifikācijas pilnveidi, apgūstot profesionālās kvalifikācijas pilnveides programmas, kuru apjoms triju gadu laikā nav mazāks par 36 stundām (kopsummā)”.

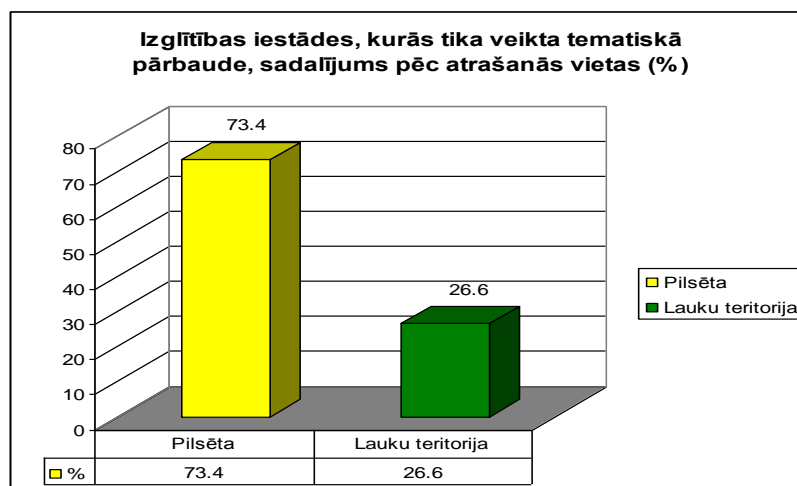
1.attēlu). 62 no pētītajām izglītības iestādēm darbojas lauku teritorijās, savukārt 171 – pilsētās (skat. 2.attēlu).

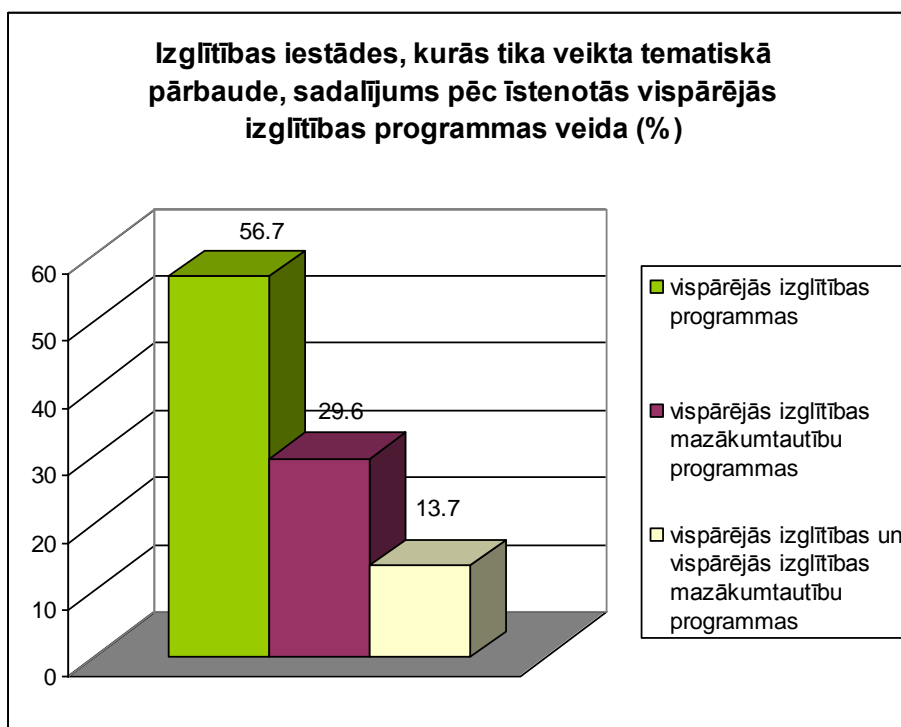
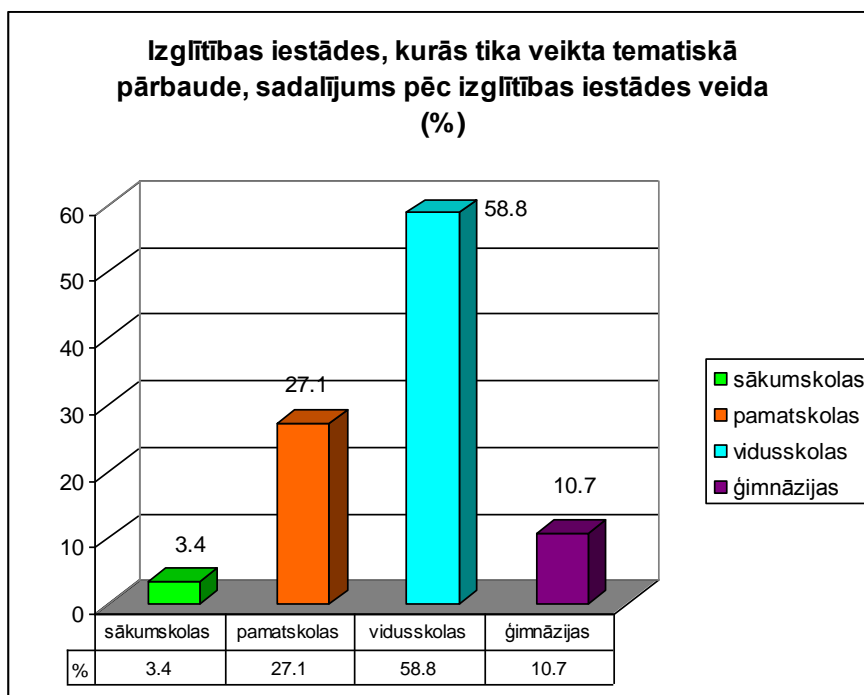
No 233 izglītības iestādēm, kurās tika veikta tematiskā pārbaude, 137 izglītības iestādes ir vidusskolas, 63 – pamatskolas, 25 – ģimnāzijas, 8 – sākumskolas (skat. 3.attēlu). 132 izglītības iestādes īsteno vispārējās izglītības programmas, 69 –vispārējās izglītības mazākumtautību programmas, 32 – vispārējās izglītības un vispārējās izglītības mazākumtautību programmas (skat. 4.attēlu)

1.attēls

2.attēls

Tematiskajā pārbaudē iesaistīto pedagogu raksturojums

Tematiskās pārbaudes ietvaros tika veikta sociālo un humanitāro mācību priekšmetu („Latvijas vēsture”, „Pasaules vēsture”, „Latvijas un pasaules vēsture”, „Ģeogrāfija”, „Politika un tiesības”, „Kulturoloģija”, „Sociālās zinības”, „Ētika” / „Kristīgā mācība”, „Latviešu valoda”, „Literatūra”, „Krievu (dzimtā) valoda”, „Angļu valoda”, „Vācu valoda”, „Franču valoda”, „Krievu valoda”, „Ekonomika”, „Filozofija”) 7800 pedagogu kvalifikācijas atbilstības normatīvo aktu prasībām izvērtēšana, t.sk., 1714 pedagogu kvalifikāciju apliecinājošu dokumentu izvērtēšana notika izglītības iestādēs, 3393 pedagogu kvalifikācijas atbilstības izvērtējums tika veikts, izmantojot VIIS.

Normatīvie akti, kas nosaka prasības pedagogu izglītībai un kvalifikācijai

- Izglītības likuma 11.pants, 48.panta pirmā daļa, 50.pants, 51.panta pirmās daļas 4.punkts;
- Likuma „Par reglamentētām profesijām un profesionālo kvalifikāciju” 3.panta trešā daļa;
- Ministru kabineta 2000.gada 3.oktobra noteikumi Nr.347 „Noteikumi par prasībām pedagogiem nepieciešamajai izglītībai un profesionālajai kvalifikācijai”;
- Ministru kabineta 2009.gada 28.julija noteikumi Nr.836 „Pedagogu darba samaksas noteikumi”;
- Ministru kabineta 2011.gada 7.jūnija noteikumi Nr.431 „Pedagogu profesionālās pilnveides kārtība”.

Tematiskās pārbaudes ziņojumā lietoto terminu skaidrojums

Humanitārie mācību priekšmeti – mācību priekšmeti, kas ir saistīti ar zinātnēm, kuras pēti valodu, kultūru, vēsturi, cilvēku kā sabiedrisku būtni, sabiedrību un cilvēku vērtību sabiedrībā. Humanitārās zinātnes – zinātnes par valodu, kultūru, vēsturi, sabiedrību un cilvēku kā sabiedrisku būtni (vēsture, filoloģija, filozofija).

Izglītības dokuments – dokuments, kas apliecina personas iegūto izglītību atbilstoši noteiktai izglītības pakāpei, veidam un programmai vai šīs izglītības daļēju apgūšanu.

Izglītības iestāde – vispārējās izglītības iestāde, kas īsteno vispārējās izglītības programmas, vispārējās izglītības mazākumtautību programmas, vai īsteno gan vispārējās izglītības programmas, gan vispārējās izglītības mazākumtautību programmas.

Mazākumtautību izglītības iestāde – vispārējās izglītības iestāde, kas īsteno vispārējās izglītības mazākumtautību programmas.

Pedagogs – fiziska persona, kurai ir izglītību reglamentējošos normatīvajos aktos noteiktā izglītība un profesionālā kvalifikācija un kura piedalās izglītības programmas īstenošanā izglītības iestādē vai sertificētā privātpraksē.

Profesionālā kvalifikācija – noteiktai profesijai atbilstošas izglītības un profesionālās meistarības dokumentāri apstiprināts novērtējums.

Profesionālās kvalifikācijas dokuments – dokuments, kas apliecina personas profesionālo kvalifikāciju un dod tiesības pretendēt uz konkrētai profesijai un kvalifikācijas pakāpei atbilstoša amata ieņemšanu vai attiecīga sertifikāta saņemšanu darbam privātpraksē.

Reglamentētā profesija – Latvijas Republikā reglamentēta profesionāla darbība vai reglamentētu profesionālo darbību kopums likumā „Par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu” noteiktajās profesijās.

Sociālie mācību priekšmeti – mācību priekšmeti, kas ir saistīti ar sabiedrību un sociālo realitāti starp sabiedrības grupām un indivīdiem (politika un tiesības, sociālās zinības, ekonomika, psiholoģija). Bieži vien sociālās zinātnes ir saistītas ar humanitārām zinātnēm.

Tālākizglītība – iepriekš iegūtas izglītības turpināšana un profesionālās meistarības pilnveidošana atbilstoši konkrētās profesijas prasībām.

Valsts izglītības informācijas sistēma (VIIS) – datubāze, kurā apkopota informācija par izglītības iestādēm, licencētām un akreditētām izglītības programmām, izglītojamiem, pedagogiem, augstskolu un koledžu akadēmisko personālu, izglītības dokumentiem un valsts statistiku.

Pārbaudes rezultāti

1. Pedagoģa kvalifikācijas atbilstība mācāmajam mācību priekšmetam

1. Izvērtējot 7800 pedagoģu izglītību un profesionālo kvalifikāciju apliecinošu dokumentu atbilstību, konstatēts:

- 7544 (96,7%) pedagoģu izglītība un profesionālā kvalifikācija atbilst Izglītības likuma 48.panta pirmajā daļā un MK noteikumu Nr.347 Pielikuma 2.punkta 2.1.apakšpunktā un 3.punkta 3.1.apakšpunktā noteiktajām prasībām;
- 256 (3,3%) pedagoģu izglītība un profesionālā kvalifikācija neatbilst normatīvo aktu prasībām,

t.sk.:

1.1. Izvērtējot izglītības iestādēs 2617 pedagoģu izglītību un profesionālo kvalifikāciju apliecinošu dokumentu atbilstību, konstatēts:

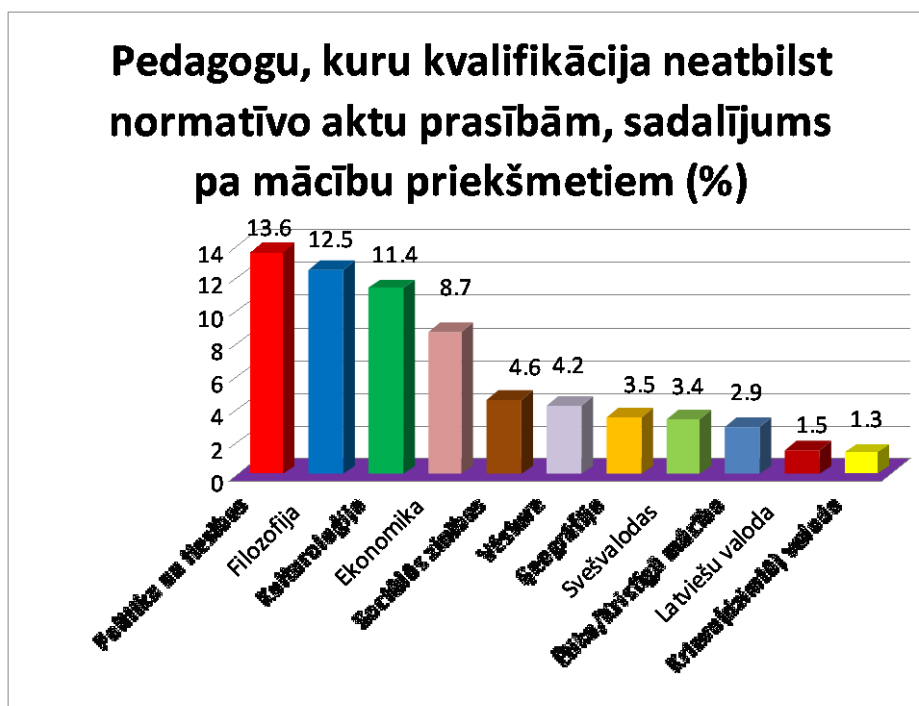
- 2549 (97,3%) pedagoģu izglītība un profesionālā kvalifikācija atbilst Izglītības likuma 48.panta pirmajā daļā un MK noteikumu Nr.347 Pielikuma 2.punkta 2.1.apakšpunktā un 3.punkta 3.1.apakšpunktā noteiktajām prasībām;
 - 68 (2,7%) pedagoģu izglītība un profesionālā kvalifikācija neatbilst normatīvo aktu prasībām.
- a. Izvērtējot VIIS ievadīto informāciju par 5183 pedagoģu izglītību un profesionālo kvalifikāciju apliecinošu dokumentu atbilstību, konstatēts:
- 4995 (96,4%) pedagoģu izglītība un profesionālā kvalifikācija atbilst Izglītības likuma 48.panta pirmajā daļā un MK noteikumu Nr.347 Pielikuma 2.punkta 2.1.apakšpunktā un 3.punkta 3.1.apakšpunktā noteiktajām prasībām;
 - par 188 (3,6%) pedagogiem no VIIS ievadītās informācijas nevar gūt pietiekamu pārlicību, ka pedagoģa izglītība un profesionālā kvalifikācija atbilst normatīvo aktu prasībām, vai arī VIIS nav ievadīta informācija par pedagoģa izglītību un profesionālo kvalifikāciju.

Izvērtējot pedagoģu profesionālās kvalifikācijas atbilstību normatīvo aktu prasībām, konstatēts, ka 256 no 7800 pedagogiem nav ieguvuši augstāko pedagoģisko izglītību un / vai profesionālo kvalifikāciju mācāmajam priekšmetam atbilstošā nozarē (skat. 1. tabulu un 5. attēlu).

Pedagogu izglītība un profesionālā kvalifikācija atsevišķos sociālos un humanitāros mācību priekšmetos

Mācību priekšmets	Izglītība un profesionālā kvalifikācija atbilst (skaits)	Izglītība un profesionālā kvalifikācija neatbilst (skaits)
Latviešu valoda, Literatūra	1715	26
Krievu (dzimtā) valoda	932	12
Svešvalodas (Angļu valoda, Vācu valoda, Franču valoda, Krievu valoda)	1440	51
Sociālās zinības	1499	72
Ģeogrāfija	301	11
Vēsture	414	18
Ētika / Kristīgā mācība	973	29
Politika un tiesības	89	14
Ekonomika	21	2
Kulturoloģija	132	17
Filozofija	28	4
Kopā	7544	256

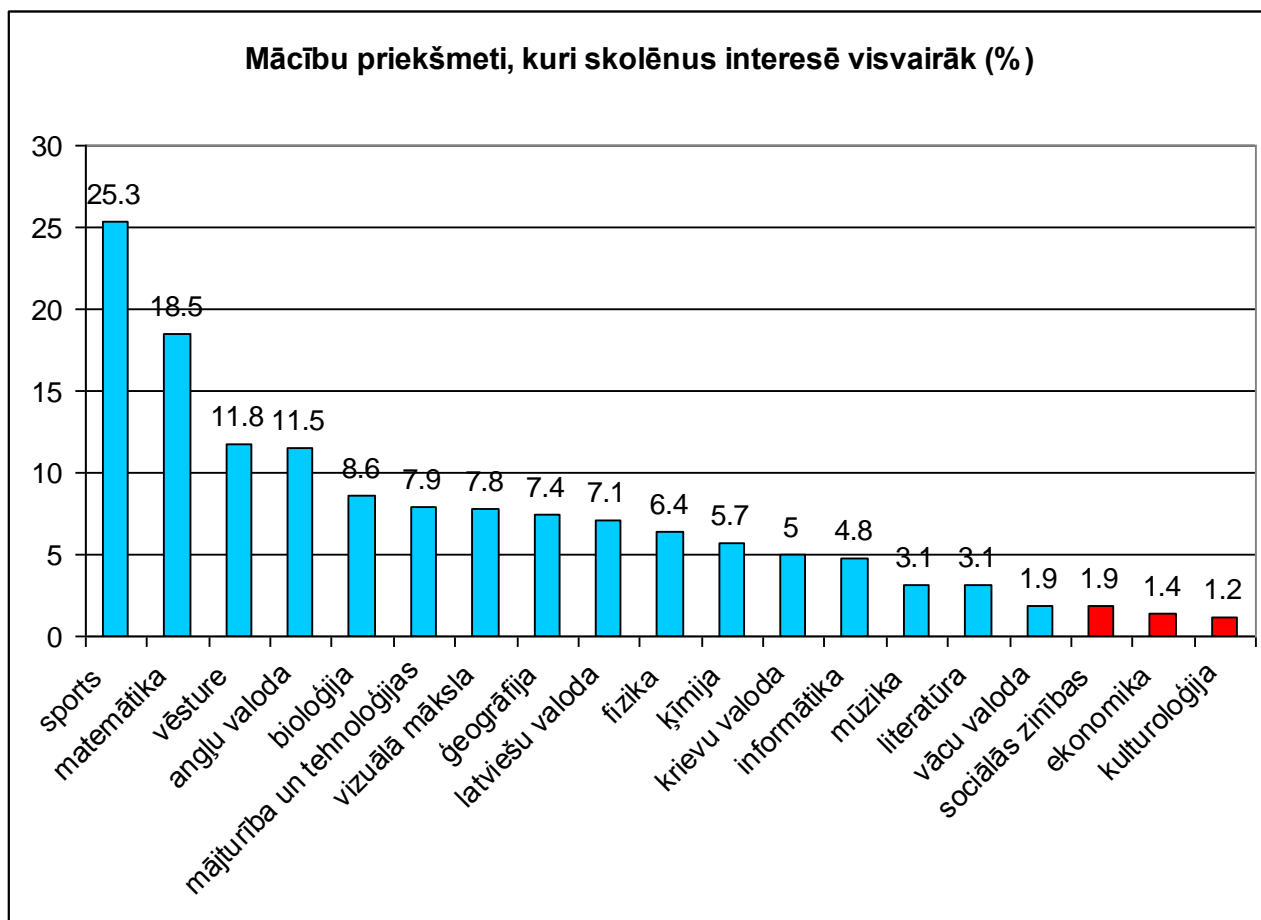
5. attēls

Ja salīdzina iegūtos datus ar kvalitātes dienesta veiktās analītiskās izpēti „Par kultūras un audzināšanas pasākumiem vispārējās izglītības iestādēs un izglītojamo un vecāku iesaisti vispārējās izglītības iestādēs pārvaldīšanā” iegūtajiem rezultātiem, tad jāsecina, ka mācību priekšmeti „Kulturoloģija”, „Sociālās zinības”, „Ekonomika” ir tie mācību priekšmeti, kurus neliels izglītojamo skaits ir uzrādījis kā interesantus mācību priekšmetus, savukārt mācību priekšmetus „Politika un tiesības” un „Filozofija” izglītojamie vispār nav minējuši kā interesējošus mācību priekšmetus (skat. 6. attēlu).

Tādējādi jāsecina, ka tie mācību priekšmeti, kurus samērā bieži pasniedz pedagogi ar neatbilstošu izglītību un kvalifikāciju, vismazāk izraisa izglītojamo interesi.

6. attēls

6. Izglītības iestāžu direktoru pasniegtie mācību priekšmeti

Veicot pedagogu datu izvērtējumu VIIS, tika apkopoti dati par 204 izglītības iestāžu direktoru pasniegtajiem mācību priekšmetiem (skat. 2. tabulu un 7. attēlu).

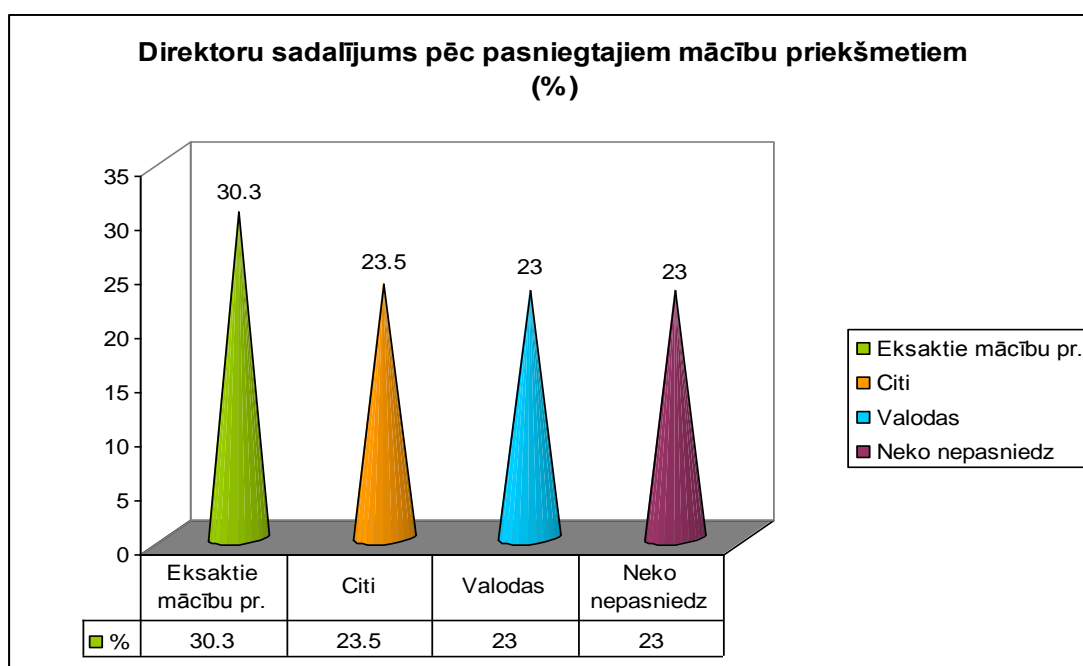
2.tabula

Mācību priekšmeti, kurus pasniedz izglītības iestādes direktori

Mācību priekšmets	Direktoru skaits	% no kopējā skaita
Nepasniedz nevienu mācību priekšmetu	47	23
Latviešu valoda	23	11.3
Matemātika	22	10.8

Informātika	10	4.8
Angļu valoda	9	4.4
Sociālās zinības	9	4.4
Vēsture	9	4.4
Vācu valoda	8	3.9
Fizika	8	3.9
Ģeogrāfija	7	3.4
Ķīmija	6	2.9
Bioloģija	6	2.9
Ekonomika	6	2.9
Politika un tiesības	4	2
Krievu valoda	4	2
Mazākumtautību valoda	3	1.5
Kulturoloģija	3	1.5
Vizuālā māksla	3	1.5
Audzināšana	3	1.5
Filozofija	2	1
Mūzika	2	1
Veselības mācība	2	1
Tehniskā grafika	2	1
Fakultatīvs	1	0.5
Dabaszinības	1	0.5
Mājturība	1	0.5
Ētika	1	0.5
Kristīgā mācība	1	0.5
Komerczinības	1	0.5

7. attēls

Visvairāk izglītības iestāžu direktoru māca „Latviešu valodu” – 11,3% un „Matemātiku” – 10,8%.

3. Pedagogu kvalifikāciju apliecinājo dokumentu atbilstība normatīvo aktu prasībām

Izvērtējot pedagogu izglītību un profesionālo kvalifikāciju apliecinājo dokumentus atbilstību izglītības iestādēs, tika konstatēti:

- 1) 25 gadījumi, kad pedagogu izglītību un kvalifikāciju apliecinājošiem dokumentiem nav nodrošināts tulkojums valsts valodā;
- 2) 18 pedagogiem citās valstīs izdotie izglītību un profesionālo kvalifikāciju apliecinājošie dokumenti nav atzīti Latvijas Republikā saskaņā ar likumā „Par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu” noteikto.

4. Pedagogu profesionālā pilnveide

4.1. Izglītības iestādēs tika izvērtēta pedagogu profesionālā pilnveide atbilstoši Izglītības likuma 51.panta pirmās daļas prasībām. Konstatēts, ka 1712 (99,9%) pedagogi ir veikuši savu profesionālo pilnveidi, attiecīgi tika konstatēti tikai 2 gadījumi (0,1%), kad pedagogi profesionālo pilnveidi nav veikuši.

4.2. Izvērtējot pedagogu tālākizglītību, secināts, ka 1671 (97,5%) pedagogs ir piedalījies profesionālās pilnveides programmās atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr.431 2.punktā noteiktajām prasībām. Savukārt 43 (2,5%) pedagogi nav pilnveidojuši profesionālo kvalifikāciju atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Pārbaudē izglītības iestādēs konstatēts, ka pedagogi savu profesionālo pilnveidi plāno:

- sadarbojoties ar izglītības iestādes direktoru (79%);
- piesakoties uz kursiem vai semināriem patstāvīgi (48%);
- sadarbojoties ar izglītības iestādes direktora vietnieku vai metodiķi (40%);
- sadarbībā ar metodisko komisiju (16%);
- sadarbībā ar izglītības iestādes pedagoģisko padomi (13%).

5. Ierobežojumi strādāt par pedagogu

Izvērtējot, vai pedagogs ir tiesīgs strādāt par pedagogu, t.i., vai uz viņu neattiecas normatīvajos aktos noteiktie ierobežojumi, konstatēts, ka 1127 (66%) pedagogi atbilst Izglītības likuma 50.panta 1., 2. un 4.punktā noteiktajām prasībām, savukārt par 587 (34%) pedagogiem netika gūts dokumentārs apliecinājums par viņu atbilstību normatīvo aktu prasībām, t.i., piemēram, nav pieprasītas izziņas par pedagogu sodāmību no Soda reģistra.

Secinājumi

1. Kopumā Latvijas vispārējās izglītības iestādēs strādā sociālo un humanitāro mācību priekšmetu pedagogi, kuriem ir atbilstoša izglītība un profesionālā kvalifikācija.
2. Pārsvarā pedagogiem ir nodrošināta iespēja plānot savu profesionālo pilnveidi (tostarp sadarbojoties ar izglītības iestādes vadību), tomēr vairākos gadījumos var tikt apšaubīta pedagogu profesionālās pilnveides programmu saturs un lietderība, kā arī atbilstība pedagogu vajadzībām. Līdz ar to pedagogu profesionālā pilnveide vairākos gadījumos ir formāla, t.i., pedagogam ir mērķis iegūt apliecinājumu par daļību pilnveides programmā, nevis ir mērķtiecīga virzība uz pedagoga profesionālās kapacitātes attīstību.
3. Lai gan valstī ir pietiekami plašas iespējas, t.sk. ar dažādu Eiropas projektu atbalstu, pedagogiem pilnveidot savu profesionālo kvalifikāciju bez maksas, tomēr izglītības iestādēm nav līdzekļu, lai segtu izdevumus pedagogu komandējumiem un darba

- braucieniem (dienas nauda, ceļš utt.). Līdz ar to izglītības iestādes bieži vien atbalsta mācības jebkurā tālākizglītības programmā, kurā pedagogs ir uzņemts, vai arī pedagogu braucienus/komandējumus (piemēram, atļaujot pedagogam celt savu kvalifikāciju stundu laikā, attiecīgi saglabājot darba samaksu). Tāpat ir izplatīta profesionālā pilnveide pedagogu atvaļinājumu laikā, līdz ar to tā bieži vien netiek saskaņota ar izglītības iestādes vadību.
4. Neskatoties uz vairākkārtējiem atgādinājumiem un aktualizēšanu no Izglītības un zinātnes ministrijas, Kvalitātes dienesta, Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas puses, vairākās vispārējās izglītības iestādēs joprojām tiek ignorēts pienākums pārliecināties, vai uz personu nav attiecināmi ierobežojumi, lai strādātu par pedagogu.
 5. Lai piedāvātu kvalitatīvu svešvalodu apguvi, it sevišķi tādās maz izplatītās svešvalodās kā ķīniešu, arābu, zviedru valoda, izglītības iestādes piesaista ārvalstniekus, kuriem šī svešvaloda ir dzimtā. Tomēr šiem ārvalstniekiem bieži vien nav atzīta iepriekš iegūtā izglītība Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, kā arī nav iegūta pedagoga kvalifikācija. Atsevišķos gadījumos ārvalstniekiem ir problēmas, komunicējot ar apkārtējiem, piemēram, izglītojamo vecākiem, kolēģiem, izglītojamiem. Līdz ar to, ja izglītojamajam nav pietiekamas svešvalodas kompetences, tas viņam var būtiski kavēt svešvalodas apguvi.
 6. Mācību priekšmetus ar mazu stundu skaitu nedēļā bieži vien māca pedagogi ar izglītību un kvalifikāciju, kas ir radniecīga šim priekšmetam. Līdz ar to šie pedagogi pārsvarā izvēlas apgūt savam pamatpriekšmetam atbilstošas profesionālās pilnveides programmas. Arī Eiropas projektu ietvaros īstenotajos tālākizglītībasursos nav iespējas apgūt vairākiem mācību priekšmetiem atbilstošu tālākizglītību (pārsvarā var apgūt tikai vienu kursu, kas ir saistīts ar vienu mācību priekšmetu). Līdz ar to šiem pedagogiem, kuri māca vairākus mācību priekšmetus, ir apgrūtinātas iespējas sekot jauninājumiem/pilnveidoties katrā mācāmā mācību priekšmetā.
 7. Mazās izglītības iestādēs ir grūtības piesaistīt pedagogus, it sevišķi mācību priekšmetiem ar mazu stundu skaitu nedēļā.
 8. Izglītības iestāžu vadībai un pedagogiem ir atšķirīgi viedokļi par vēlamu tālākizglītības un profesionālās pilnveides kursu norises laiku – pedagogi labprātāk izvēlas mācīties darba laikā – darbdienās no rīta un pēcpusdienā, bet izglītības iestāžu vadība uzskata, ka pedagogu profesionālajai pilnveidei jānotiek ārpus mācību stundu laika, lai netraucētu mācību darbu.
 9. Vairākās izglītības iestādēs specifiskus mācību priekšmetus ar mazu stundu skaitu nedēļā (piemēram, „Ekonomika”, „Politika un tiesības”, „Kulturoloģija”, „Filozofija”, „Psiholoģija”) māca augsti kvalificēti nozares profesionāļi ar nozarei atbilstošu augstāko izglītību, kuriem attiecīgi nav pedagoģiskās izglītības (skolotāja kvalifikācijas). Kā norāda izglītības iestādes direktori, šie pedagogi spēj strādāt kvalitatīvi, sasniegt rezultātus, tomēr viņi nav ieinteresēti papildus mācīties pedagoģiju.
 10. Bieži vien pedagogus, kas ir ilgstoši darba nespējīgi, bērnu kopšanas atvaļinājumā utt., aizvieto, lai nodrošinātu nepārtrauktu mācību procesu, pedagogi, kuriem nav atbilstošas izglītības un profesionālās kvalifikācijas, jo izglītības iestādes vadībai ir problēmas piesaistīt atbilstošu speciālistu (sevišķi ārpus lielajām pilsētām).
 11. Vairāku mācību priekšmetu pedagogi ar atbilstošu kvalifikāciju netiek gatavoti vai arī sagatavoto pedagogu skaits ir nepietiekams. Piemēram, mācību priekšmeti „Ekonomika”, „Filozofija”, „Politika un tiesības”, „Psiholoģija”. Līdz ar to šos mācību priekšmeti māca pedagogi ar kvalifikāciju radnieciskajā mācību priekšmetā, kuru kompetence šajā mācību priekšmetā var būt nepietiekama.
 12. Ministru kabineta 2000. gada 3. oktobra noteikumu Nr.347 „Noteikumi par prasībām pedagogiem nepieciešamajai izglītībai un profesionālajai kvalifikācijai” ir novecojuši, vairāku grozījumu dēļ to interpretācija ir apgrūtināta, attiecīgi apgrūtinot izglītības iestāžu vadības darbu, nodrošinot izglītības iestādes ar pedagogiem.

Priekšlikumi

1. Ievērojot, ka vairāku sociālo un humanitāro mācību priekšmetu apjoms stundās nedēļā nav liels, paplašināt pedagogu tālākizglītības programmu piedāvājumu, pēc kuru apguves tiek izsniegts sertifikāts/cits dokuments, kas piešķir pedagogam tiesības mācīt atsevišķus mācību priekšmetus, piemēram, „Sociālās zinības”, „Politika un tiesības”, „Kulturoloģija”, „Ekonomika”, „Filozofija”, „Ētika / Kristīgā mācība”. Apsvērt iespēju paplašināt tiesības mācīt šos mācību priekšmetus (īpaši vidusskolā) nozares profesionāļiem ar nozarei atbilstošo izglītību, tostarp atbrīvojot no pienākuma iegūt skolotāja kvalifikāciju.
2. Vairāk konsultēties ar pedagogiem un izglītības iestāžu vadību, izstrādājot profesionālās pilnveides programmas un plānojot kursus. Organizēt kursus pēc iespējas tuvāk pedagoga darba vietai un izglītojamo brīvlaikos. Nodrošināt, ka, ja profesionālā pilnveide tiek plānota un notiek, sadarbojoties ar izglītības iestādes vadību, pedagogam tiek segti attiecīgi izdevumi, tostarp dienas nauda, ceļa izdevumi utt. Tai pat laikā šāds risinājums ir saistīts ar nepieciešamību izglītības iestādēs nodrošināt pedagogu profesionālās pilnveides plānošanu, norīkošanas un uzskaites sistēmu (ievērojot grāmatvedības prasības).
3. Izvērtēt iespēju paplašināt to tālākizglītības aktivitāšu loku, kas tiek ieskaitītas obligātajā profesionālās pilnveides apjomā, tostarp pedagoga radošās, zinātniskās, sabiedriskās aktivitātes.
4. Noteikt precīzu kārtību, kādā tiek pieprasīta informācija no Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Informācijas centra Noziedzīgo nodarījumu uzskaites nodaļas par pedagogu atbilstību Izglītības likuma 50.pantam, kā arī noteikt, ka šāda informācija ir pieprasāma regulāri, piemēram, vienu reizi gadā.
5. Izglītības likumā noteikt izglītības iestādes vadītāja pienākumu – nodrošināt regulāru un savlaicīgu datu atjaunošanu VIIS, jo šobrīd datu ievade nav korekta un regulāra, kas apdraud VIIS informācijas ticamību, savukārt izglītības iestādes vadītāji neuzskata, ka tas būtu viens no viņu pienākumiem.
6. Paātrināt jaunu Ministru kabineta noteikumu par prasībām pedagogiem nepieciešamajai izglītībai un profesionālajai kvalifikācijai pieņemšanu, vismaz līdz jauna mācību gada sākumam, lai izglītības iestāžu vadībai būtu iespēja nokomplektēt pedagogu kolektīvu, noteikt slodzes utt.